

MUSEOIDEN UUDET MOBIILIMAHDOLLISUUDET

Hipaisemalla toimivat museo-oppaat kertovat hyviä tarinoita.

Koskaan ennen museot eivät ole päässeet yhtä lähelle kävijöitä kuin nyt – heidän taskuihinsa, valmiina kertomaan hyviä tarinoita näyttöä hipaistaessa.

Seinätön museo -mobiiliopasteita käytetään älypuhelimella tai tabletilla. Niissä voi hyödyntää kuvien ja tekstien lisäksi esimerkiksi selostajaaäntä, pelillisiä ominaisuuksia, äänen ajastettuja kuvavaihdoksia, gps-paikkannusta, videoita, sisä- ja ulkokarttoja ja muita kehittyneitä mahdollisuuksia. Opasteet toimivat kaikilla älypuhelimilla ja tableteilla ilman erillisten sovellusten lataamista.

Opasteiden rakentaminen on yksinkertaista. Kohteita ja niistä koostuvia opastettuja

reittejä voi toteuttaa ulko- ja sisätiloihin, lähelle tai kauas.

Seinätön museo voi esitellä esimerkiksi lähi- ja kaukoliikenteen patsaita, alueen kauneimpia kulttuurimaisemia tai vaikkapa neuvoa museon lähellä sijaitseviin matkailupalveluihin. Mobiiliopasteiden ansiosta museotila laajentuu fyysisten rajoitteidensa ulkopuolelle, mutta *Seinätön museo* -opasteet voivat yhtä hyvin esitellä myös museon sisätiloissa olevia teoksia tai näyttelyjä.

Opasteista voi tehdä useita kieliversioita ja tarvittaessa kohteisiin voi liittää mainoksia. Käyttötilastojen ja kävijäpalautteen seuraminen on helppoa.

Seinätön museo 2.0 on Suomen museoliiton ja Momeo Oy:n yhteistyössä toteuttama mobiilipalvelu.

SEINÄTÖN MUSEO

Mobiiliopasteiden rakentaminen

Tietokoneen peruskäyttötaidot hallitseva museoalan ammattilainen oppii rakentamaan *Seinätön museo* -opasteita ja -reittejä. Niitä toteutetaan, päivitetään ja hallitaan tietokoneen selaimessa toimivan kätevän työkalun — *Tarinatallentimen* — avulla. Kyseessä on pilvipalvelu, joten erillisiä sovelluksia ei tarvitse asentaa reittien tekemistä ja kohteiden editoimista varten.

Tarinatallentimella voi luoda:

- Kertojaääntä tms. audiosisältöä
- Kuvia ja audioon ajastettuja animoituja kuvasarjoja
- Audioselostuksien tekstityksiä
- Videoita
- Tekstimuotoisia kohteiden esittelyjä
- Pelillisiä ominaisuuksia (kysymykset + vastaukset)
- Sisä- ja ulkokarttoja (GPS-navigaatio)
- Sosiaalisen median jakomahdollisuudet
- Mainoslinkkejä
- Palautelomakkeita

Seinätön museo -opasteissa voi hyödyntää samaa materiaalia, joka muutenkin tuotetaan näyttelyiden rakentamisen yhteydessä. Toinen vaihtoehto on suunnitella mobiilikäyttäjille aivan uusia kokonaisuuksia.

Tiedostot siirretään *Tarinatallentimella* opasteisiin ”kopioidulla ikkunasta toiseen”, samaan tapaan kuin tiedostoja siirretään kansiot toiseen. Helppoa ja yksinkertaista!

Pienen harjoittelun jälkeen näyttävien mediaoppaiden luominen onnistuu nopeasti. Niiden ulkoasun voi muokata museon tai yksittäisen näyttelyn ilmettä vastaavaksi ja tarkistaa välittömästi, miltä rakenteilla olevat opasteet näyttävät oman älypuhelimien tai tietokoneen näytöllä.

Kaikkea sisältöä voi korjata, päivittää ja kehittää milloin tahansa kirjautumalla museon käyttäjätunnuksilla ylläpitotyökaluun, *Tarinatallentimeen*. Opastekokonaisuuksia voi laajentaa ja muokata vapaasti.

Kävijät voidaan ohjata valmistuneisiin opasteisiin monella tavalla — verkko-osoitteiden, QR-koodien, NFC:n, Shortcut-palvelun tai Bluetooth-paikannuksen avulla.

Itsenäisesti tai avaimet käteen

Museot voivat tuottaa mediaopasteensa alusta loppuun omin voimin. Suomen museoliiton yhteistyökumppani Momeo Oy tarjoaa jokaiselle mukana olevalle museolle käyttökoulutuksen ja asiakastuen, joilla varmistetaan, että museoalan ammattilaisilla on hyvät valmiudet mobiilioppaiden tekemiseen.

Mikäli kuitenkin tuntuu, että siihen ei riitä aikaa, Momeo voi toteuttaa mobiilioppaita museoiden toimittaman materiaalin pohjalta. Momeon yhteistyöverkostosta löytyy ammattilaisia esimerkiksi audiotuotantoon (tarvittavilla kielillä) ja resursseja palvelun ulkoasun suunnitteluun.

Suomen museoliitto kokoaa kaikki *Seinätön museo* -opasteet ja kokonaisuuudet palveluksi, jonka avulla yleisön on helppo löytää eri kaupungeissa sijaitsevat opasteet. *Seinätön museo* -opasteet saavat näkyvyyttä esimerkiksi uudistettavalla Museot.fi -sivustolla.

TEKNOLOGIAT JA YKSITYISKOHDAT

Seinätön museo 2.0:n ominaisuudet:

1. Perusteknologia ja vaatimukset

	Teknologia	Vaatimukset
Tarinatallennin - Selaimessa toimiva helppokäyttöinen ja monipuolinen työkalu, jonka avulla rakennetaan opastereittejä.	käyttäjätunnus/salasana	Toimii kaikilla nykyisillä selaimilla
Tarinasoitin - Älypuhelimilla ja tableteilla toimivat reitit.	HTML5-pohjainen web-sovelma	Toimii kaikilla nykyisillä älypuhelimilla, taulutietokoneilla ja pöytäkoneilla, joiden selaimet tukevat HTML5-standardia.
Internet-yhteys	WLAN, 3G/4G	Opasteiden selaaminen vaatii datayhteyttä.
Palvelin	Linux palvelimet	
Tietokanta	MySQL	
GPS	Paikannusteknologia	Tarinasoitin hyödyntää puhelimen / tietokoneen paikannustoiminnallisuutta käyttäjän sijainnin, kohteiden paikkojen sekä kuljettavan reitin näyttämiseksi kartalla.

2. Opasteisiin ohjaaminen

	Teknologia	Selvennykset
Selaimen kirjoitettava web-osoite tai opasteeseen ohjaavan linkin klikkaaminen.	HTTP	Opasteen yksilöllinen internet-osoite: http://seinatonmuseo.fi/KOHTEENNIMI
QR-koodi : helppo tapa avata opaste ilman osoitteen kirjoittamista.	Kuvaan koodattu informaatio sovelman linkistä.	Vaatii QR-koodien lukuohjelman laitteen (useita ilmaisia).
NFC : helppo tapa avata opas koskettamalla puhelimella NFC-kuvaketta.	RFID-tekniikka tiedonsiirtoon lyhyillä etäisyyksillä (kosketus).	Vaatii laitteen, joka tukee NFC:n lukua (esim. Nokian Lumiat, Samsung Nexus)
Shortcut : helppo tapa avata opas kuvantunnistussovelluksella ilman osoitteen kirjoittamista.	Kuvantunnistamiseen perustuva palvelu, jonka avulla älypuhelin tunnistaa paikan.	Vaatii Shortcut-sovelluksen lukemiseen loppukäyttäjältä sekä Museolta sopimuksen Shortcut palvelun tarjoajan kanssa.
Bluetooth low energy : mahdollistaa paikan mukaan päivittyvän opasteen säätöloissa.	BTLE tekniikka palvelun löytämiseen rajoitetussa tilassa (~10m säteellä)	Vaatii oman sovelluksen älypuhelimeen sekä BTLE-modulien asentamisen kohteisiin.

3. Opasteissa käytettävät sisällöt

	Teknologia	Selvennykset
Kuvien formaatit	.jpg, .png, .gif, .agif	Koko vähintään 300 x 225px
Kuvien muokkaus	Tarinatallentimessa kuvaeditori	Reitti- ja paikkakuvien editointi
Teksti	Tekstieditori	Tarinatallentimen tekstieditorilla voi muokata tekstikenttien tyylin ja värit.
Audioformaatit	.mp3, .m4a, .ogg	
Video	.webm, .mp4, .ogv	Videon esimerkki koko: 3-4Mbit/min, @24 fram/s, 240kbit/s, 300x225 px
Tiedostojen kokorajoitus	8 Mb	Yksittäisen tiedoston maksimikoko, koskee kuvia/audioita/videoita.

4. Seinätön museo 2.0 ominaisuuksia

	Selvennykset
Opasteen yksilöllinen web-osoite	Käyttäjä voi luoda jokaiselle opasteelle yksilöllisen web-osoitteen loppuosan.
Opasteen kielivalinta	Samaan web-osoitteeseen voidaan linkittää useampi kieliversio. Käyttäjä valitsee haluamansa käyttökielen.
Opasteen ulkoasu	Ulkoasueditorilla voi muokata mediaoppaan ulkoasua värien, taustakuvien, logojen, painikkeiden ja tekstien tyylin osalta.
Opasteen perusrakenteet	Mediaoppaan perusrakenteen vaihtoehdot ovat: - Reittimuotoinen kokoelma, jossa kohteiden käyntijärjestys määrätty. Reitille voidaan myös luoda kartalle kuljettava polku. - Listamuotoinen kokoelma, jossa kohteiden järjestys on vapaa.
Ohjeteksti	Opasteisiin voidaan luoda yksilölliset ohjenäkymät käytön ohjeistamiseen.
Asiakaspalaute	Opasteisiin voidaan luoda yksilölliset palautelomakkeet, jotka sisältävät arviointikysymyksiä ja vapaita kommenttikenttiä.
Kirjautumistapa	Mediaoppaalle voidaan valita haluttu sisäänkirjautumistapa: vapaa (avoin kaikille) / vaatii kirjautumisen / rekisteröinti ja kirjautuminen
Karttojen käyttö	Mediaopas käyttää ulkokarttaa yhdessä paikantamistoiminnallisuuden kanssa. Sisäkohteissa voidaan käyttää sisäkartoja oppaan kohteiden sijainnin esittämiseen.
Kohteiden esitysmuoto	Kohteet voidaan valita näytettäväksi kokoelmana karttaikkunassa tai listamuotoisena.
Kohteiden julkaisuajankohta	Kohteille voidaan määrittää julkaisuajankohta: milloin tietty kohde tulee näkyviin oppaassa.
Kysymysten käyttö	Kohteisiin voidaan liittää kysymyksiä. Ne voivat olla sanallisia tai monivalintakysymyksiä.
Pistelaskenta	Opasteessa voidaan ottaa käyttöön pistelaskenta. Tällöin jokaisesta oikeasta vastauksesta kartutetaan pisteitä.
Palkintoseteli / voucher	Opasteeseen voidaan määrittää palkintoseteli, sen pisteraja ja lunastuskoodi. Palkintona voi olla vaikkapa museokaupasta noudettava lahja!

5. Sisältöjen rakenteet

	Selvennykset
Mediaoppaiden hierarkiatasot	Mediaoppaat voivat sisältää useamman tason. "Sovelma –taso" sisältää 1-n kpl reittejä (esim. 1. Museon ulkoreitti, 2. Näyttely XYZ, 3. Museon historiikki, jne.) "Reitti –taso", sisältää kokoelman kohteista "Paikka –taso" sisältää yksittäisen kohteen esittelymateriaalin "Klippi –taso" yksittäisen kohteen materiaali (kts. seuraava kohta)
Kohteiden sisältörakenne	Kohteisiin voidaan liittää seuraavanlaisia sisältöjä: kuva ja teksti kuva ja audio kuva, audio ja sen tekstitys video
Kohteiden yhdistäminen	Kohteen sisältö voi koostua useammasta peräkkäisestä osasta. Esimerkiksi ensin kuva+audio jonka jälkeen kuva+teksti tai monta peräkkäistä kuva+teksti osiota.
Kohteiden suoralinkit	Yksittäisille kohteille voidaan määrittää myös omat suoralinkit, joilla pääsee kyseiseen kohteeseen

6. Sisällön muokkaus

	Selvennykset
Kuvien koon muokkaus	Tarinatallentimeen talletettujen kuvien resoluutiota voidaan muokata käyttötarkoitukseen sopivaksi. Vaihtoehtona ovat seuraavat kuvakoot: 300 x 225 px, 600 x 450 px, 900 x 670 px
Kuvien rajaus	Kuvia voidaan rajata vapaasti kuvaeditorilla. Pienin sallittu rajaus on 300x225 px.
Kuvasarjat	Kohteissa käytettävistä kuvista voidaan tehdä kuvasarjoja, jotka ovat ajastettu audioon. Tämä tehdään kuvaeditorilla.

Kuvien animointi	Kuvasarjassa olevia kuvia voidaan animoida. Kuvan zoomaus ja liikkuminen voidaan ajastaa audion etenemiseen.
Audio tekstitys	Tekstityseditorilla voidaan toteuttaa audion tekstitys. Tekstitys näkyy audion ohjaukseen alla vaihtuvana audioon ajastettuna tekstikenttänä. Sen tyyliä voidaan muokata editorissa.

7. Sosiaalinen media ja mainokset

	Selvennykset
Sosiaalinen media	Mediaoppaat voivat sisältää paikkakohtaisia some-jakoja. Niiden sisältö luodaan Tarinatallentimen some-editorilla. (Facebook, Twitter, VK)
Yhteistyökumppaneiden mainokset	Mediaoppaat voivat sisältää paikkakohtaisia mainoksia. Ne voivat sisältää tekstiä, kuvan sekä teksti että kuvakohtaiset linkit.

8. Käytön seurantamahdollisuudet

	Selvennykset
Kävijätilastot	Sovelluksen kävijätilastot vapaasti säädettävällä aikaikkunalla: - sovelluksen käyttötilastot - reittien käyttötilastot - paikkojen käyttötilastot
Mainosten tilastot	Mainoksissa olevien kuva- ja tekstilinkkien klikkausmäärät
Asiakaspalaute	Asiakkaiden jättämien arvioiden ja sanallisten kommentit.
Tilastojen lataaminen	Kaikki tilastot voidaan ladata ja tallentaa omalle tietokoneelle.

HINNAT JÄSENMOUSEOILLE

Hintoihin sisältyy oikeus toteuttaa rajattoman monta kohdetta, kokonaisuutta ja reittiä kaikkia ominaisuuksia hyödyntäen. Myös käyttäjäkoulutus ja tekninen tuki kuuluvat Seinätön museo 2.0:n hintaan.

Vaihtoehto 1: Seinätön museo 2.0:n arvonnäköveroton kuukausihinta on (museon / museokeskuksen koosta riippuen) **50–150 euroa**. **Aloituskäyttö ei ole.**

Vaihtoehto 2: Museo voi maksaa **980 – 1 950 e** aloitusmaksun, jonka jälkeen arvonnäköveroton kuukausihinta on (museon / museokeskuksen koosta riippuen) **20–80 euroa**.

Tarvittaessa lisäksi avaimet käteen -mahdollisuus: Yksittäisen kohteen toteuttaminen museon valmiista materiaalista 25e, Palvelun ulkoasu: 240 e; asiakkaan materiaalin pohjalta, Audiotuotantojen ym. hinnat sovitaan projektikohtaisesti asiakkaan kanssa. Kaikkiin hintoihin lisätään alv.

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

ILMAINEN KOULUTUS JÄSEN MUSEOIDEN EDUSTAJILLE

Momeo Oy:n **Jean Smedman** ja **Paavo Hynynen** järjestävät Museoliiton kokoushuoneessa pienryhmäkoulutuksia, joissa harjoitellaan Seinätön museo -oppaiden toteuttamista käytännössä. Jäsenmuseoiden edustajat voivat osallistua koulutuksiin ilmaiseksi.

Yhteen pienryhmäkoulutukseen mahtuu 10 henkilöä (max. kaksi osallistujaa / museo). Ja kuten kauppiaat sanovat: ei ostopakkoa. Koulutuskalenteri ja ilmoittautumiset: www.museoliitto.fi/koulutuskalenteri

"Hei, me haluamme mukaan!"

Tarjouspyynnöt
Janne Tielinen
044 4300 706
janne.tielinen@museoliitto.fi

Lisätietoa
Jean Smedman
040 5227 089
jean.smedman@momeo.fi

